

גנזי המלך

קובץ שבועי בעניני יהדות מהוצאת **ארבע נופות** 55

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 03-6762226 מופץ בכל הארץ ב-90,000 עותקים

"קדשים תהיו"

הקדוש ברוך הוא דורש מהעם הקרוב ביותר אליו בבריאה, לדבק בקדושתו. מתוך הרצאה של הרב אמנון יצחק

הגוף קיבל את שלו וגם הנשמה ומגיע לה על זה שזכר. הוא רוקד, אבל לשם מצוה, לשם שמחה, שמחה אמיתית, לא הוללות. הוא נח, אבל מנוחה כדי שיהיה לו כחות לעבודת הבורא. הוא מטייל, הנפש שלו צריכה להרגע. הוא עובד, צריך לעשות חסד עם בני משפחתו, אבל הכל עם כונה של מצוה. לקיים את רצון הבורא. כל החיים אתה יכול לחיות חיים טובים, חיים מאושרים, לא יחסר כל, אבל עם מצוות וכל דבר מכה שהקדוש ברוך הוא ציוה. אחד מתכוון למצוה ומקבל שכר לעולם הזה ולעולם הבא. ואחד לא מתכוון כלום, בקושי יש לו עולם הזה ואין לו עולם הבא.

מה הבעיה להתכוון לשם מצוה? יש בורא לעולם, הוא שנתן לי ראייה, נתן לי שמיעה, נתן לי חושים, נתן לי הבנה. למה שאני לא אחזיר לו מעט מן המעט? ועוד, כשזה לא בשבילי, אלא בשבילי, כהשקעה לחיי העולם הבא.

אם אני מפקיד כסף בבנק, האם אני נתתי את הכסף לבנק? לא! זה רק למשמרת בבנק. זה כספי שלי, מתי שארצה אשתמש בו. כמו כן כשאני עושה מצוות והן נשמרות לי לעולם הבא, זה בשבילי? לא! זה רק משמורת, לכשאגיע לשם אקבל שכר לפי מה שעשיתי וטרחתי. לכן אמרו חכמים: **כל מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת**.

אדם צריך להבין שיש תכלית לבריאה. כשאדם יודע את זה, החיים נראים אחרת הקושיות, הפחדים, הדאגות, יורדים בהרבה, למה? כי אנחנו יודעים שיש מנהיג לכירה, יש בורא לעולם, הוא

יהיה לו ויהיה לו ויהיה לו. מלך לשנה - ואחרי זה יטמנו אותו בעפר ויכסו אותו באבנים ויהיה כתוב **'כאן נטמן פלוני אלמוני'** וזהו. **'מרבח בשר מרבח רימה'**. מתחילות כל התולעים לבוא. זה אכל טוב, הא? עכשיו כלום, הלך לטמיון. כמי שלא היה. אם הוא היה רשע ר"ל לא רק בגוף יש לו בעיות, יש לו בעיות עם הנשמה. הוא

צריך לעמוד לדין. יתחילו לשאול אותו, תגיד מה עשית? שמרת תורה ומצוות? זכרת שיש אלקים מעליך? זכרת שיום אחד תצטרך לעמוד לדין? הכנת משהו? איזה מלך היית שוטה, או חכם? ומה יגיד? לא היה לי זמן, הייתי עסוק, לא שמת לב.

אדם שיודע שאלה החיים וזה רק מעבר ויש עולם הבא, כל ימיו הוא מתכוון. זה לא אומר שהוא לא צריך להנות. הוא שותה, אבל הוא מברך על השתיה, אז

"קדשים תהיו" (ויקרא פרק יט) - שתי קדושות יש בעם ישראל. קדושה אחת: פרושים תהיו - לפרוש מדברים האסורים. וקדושה מהותית - שעם ישראל זוכה בה, על ידי המצוות. ולמה אומר הקדוש ברוך הוא **"קדשים תהיו"**? **"פי קדוש אני"**. אתם הכי קרובים אלי בבריאה. **"בנים אתם לה' אלקיכם"** (דברים פרק יד). **"פי קדוש אני"** לכן **"קדשים תהיו"**. אני מבדיל ביניכם לבין אומות העולם, אתם צריכים להיות לי, מובדלים לי - עם סגולה.

לאומות העולם התיר הקדוש ברוך הוא לאכול נבלות וטרפות, נחשים ועקרבים, הכל. אבל לעם ישראל יש טמא ויש טהור, יש טריפה, יש נבלה, יש 6 שעות הפסקה. אתם מותרים לאכול רק אחרי הפרשת תרומות ומעשרות. אתם שונים מהם. עם נבחר.

אם אנחנו עושים את מה שהקדוש ברוך הוא מצוה אותנו - אנחנו זוכים לחיי העולם הבא. אבל רק כפי מה שהכנו את עצמנו.

מסכן מי שכל ימיו התאמץ להגיע למשהו והצליח. יש לו פרנסה בשפע, יש לו מעמד בחברה, יש לו קנינים ונכסים, אשריו ואשרי חלקו, לא חסר לו מאומה. אבל מה הוא שווה כשמודיעים לו שנתתו לו שעות ספורות והוא עוזב את העולם? מה הערך של כל מה שהשיג כל ימי חייו? האם כל קניניו יועילו לו? **"לא יועיל הון ביום עברה"** (משלי פרק יא). כשמגיע יום הדין לא עוזר שום דבר. אין חוסן ואין גבורה. מה שאתה מתכנן היום לא אומר שיצלח למחר. אדם צריך לדעת שעולם הבא, זהו העיקר.

אבל האדם שחושב שהוא מלך בעולם הזה. הוא יהנה עכשיו ויהיה לו כל טוב.

מעשי גדולים

חמץ לאחר הפסח

הנסיון הגדול של החמץ שעבר עליו הפסח שזיכה את בעליו בכך קדוש

באחת העיירות שבסביבת פרנצ'ב שבפולין, גר יהודי ושמו רבי רפאל דוב'ז'נסקי. עובד אלווקיו באמונה היה האיש. הוא חקר מאת הפריץ את בית השיכר ופרנסתו היתה ברווח. אך דאגה אחת כרסמה בלבו: בנים לא היו לו.

שנים חלפו עליו בכפרו ולא נשתנה סדר עולמו. והנה הופיע בכפר כומר ששנאת ישראל עמוקה פעפעה בלבו והוא החל מתאנה לרבי רפאל. הכומר דרש שהכפריים יחרימו את ביתו ולא יוסיפו להכנס אליו. אבל הכפריים שהטיפה המרה משכה אותם ככחבלי קסם, לא שעו לדרשותיו.

ניסה הכומר את מזלו אצל הפריץ וביקש שיטול בחזרה את רשיון החכירה, אולם, גם הפריץ סירב לשמוע לו. כשראה הכומר, שמזימתו נתקלת בקשיים מרובים, הגה מחשבת זדון חדשה: הפסח קרב ורבי רפאל יצטרך למכור את חמצו לנכרי. רבי רפאל היה רגיל למכור את חמצו, מדי שנה בשנה לאחד הכפריים. הלך הכומר לאותו כפרי, והבטיח לו סכום כסף גדול ובלבד שלא יקנה אצלו את החמץ.

גם את הכפריים הוא הזהיר, לבל יהינו לקנות את חמצו של רבי רפאל. הגיע ערב פסח. רבי רפאל מחכה לבואו של הגוי. רוצה לשוב לביתו ולהתכונן לחג המצות. ואולם הגוי לא הופיע. הגיעה שעת 'איסור חמץ' ורבי רפאל בראותו שהצליחה מזימתו של הכומר, פתח את חנותו לרווחה וקרא בפולנית: "להוי ידוע לכם, שהנני מפקיר את כל חמצי והרוצה

לבוא ולקחתו - הרשות בידו".

כשסיים את הכרזתו, ארז את תרמילו ויצא לעבר ביתו. בשבעת ימי החג שרוי היה בשמחה יתירה, בטוח היה שמן השמים מנסים אותו. לאשתו הצדקנית לא גילה דבר מכל אשר אירע, כדי שלא לצערה.

לאחר הפסח רתם רבי רפאל את עגלתו והוא ואשתו נסעו לכוון הכפר. בדרך ראו את אחד הכפריים ועצרוהו. רבי רפאל היה שרוי ברוח טובה ויפנה אל הכפרי בשאלה: "נו איך עבר עליכם חג הפסח? האם הרויתם את צמאונכם בשנה זו שלא כבשנים הקודמות?" לתדהמת רבי רפאל ענה הכפרי: "לא! שני כלבים שחורים מטילי אימה שמרו על הפתח ולא הרשו את הכניסה לחנותך".

כשקרב רבי רפאל אל חנותו, ראה את שני הכלבים השחורים. ברם הם ניגשו אליו, רחרחו ואחר עזבו את המקום במהירות.

רבי רפאל הבין שמן השמים מסייעים לו ולוחמים את מלחמתו. אך על כל פנים אמר לנפשו: אין משגיחין בבת קול. בכיתו לא ילון חמץ שעבר עליו הפסח. תוך כדי מחשבה הוא ניגש אל ברזי החביות והחל לרוקנם. אשתו נבעתה ממעשהו. הרי היי"ש הוא כל פרנסתם ואיך אפשר לאבד ממון בידים?

רבי רפאל החליט לגשת אל הרב ולשאול שאלת חכם. הרב שקל את היטב בדבר ופסק שהיי"ש מותר בהנאה. שמחה האשה ושבה לביתה ובעלה שב לחנותו.

בדרך החל רבי רפאל לעשות חשבון נפשו: אמת ונכון הוא שחביות יי"ש אלה הן מקור פרנסתו. אבדו החביות - אבדה פרנסתו. הרב שמצא

היתר דחוק להשתמש ביי"ש - כדאי הוא לסמוך עליו. אבל - רבוננו של עולם - איך אני, רפאל דוב'ז'נסקי, יכול להזדקק להיתר דחוק כזה בגלל בצע כסף?

כשהגיע לחנות גמלה בלבו החלטה. הוא פתח את הברזים והיי"ש נשפך ארצה - עד טיפת היי"ש האחרונה...

כשהגיע שמע המעשה לאזני אשתו, היא פרצה בבכי מר, ניגשה לביתו של הרב ובכתה על מר גורלה המר: בנים אין לה, הונה אבד ואנא תבוא? "אל תבכי" - ניחמה הרב - "שובי לביתך והסירי דאגה מלבך ובזכות המצוה שקיימתם, את חובקת בן, שיאיר בצדקתו את עיני העולם..."

לתקופת השנה נולד לה בן, הוא הצדיק ר' אברהמ'לה מטשכנוב ואביו של האדמו"ר רבי זאב מטטריקוב זצ"ל. עליו אמר הרבי מקוצק זצ"ל: "מי יכול להדמות לאיש קדוש כזה, שכל אבריו הם תורה וקדושה".

תפילה

"בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם"

הכונה במילת "לְעוֹלָם" בעולם הזה ובעולם הבא

מהמברך' שהוא מצרף גם לשם הנכתב. אבל במקדש שהקרי והכתיבה בשם הויה, אין כאן צירוף אמן וכו' אלא אומרים: 'ברוך שם כבוד...' (ויתכן ד'ברוך

הוא וברוך שמו' כנגד הני ב' השמות הקרי והכתיב). ובמשך חכמה פר' בשלח (ד"ה ובגמ') הביא: מש"כ בזוהר הק' כי שם הוי' נקרא חרבא (חרב) דמלבשא בנרתקא דהנרתיק הוא שם אדנות, ולכן "ה' בְּהִיכַל קָדְשׁוֹ" שאינו נהגה באותיותיו, רק באד' כמנין "הִיכַל" שמספרו שישים וחמש כמנין שם אדנות. ■

הדין אמן ואמן בריך שמא דה' לעלמא דאתי אמן ואמן, וזו הכונה בתיבת "לעולם" בעולם הזה ובעולם הבא.

"בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם" אָמֵן וְאָמֵן

כתב המהרש"א בסוטה (מ:): לפי דעת המקובלים מלת אמן, הוא קיום והאמנת דבר, הוא מחבר ומצרף שם הקרי והכתיב (וכמש"כ בפר' שמות ג-טו "זֶה שְׁמִי לְעֵלִים וְזֶה זְכָרִי לְדֹר דֹּר", ועיין בפסחים דף נ' ומובא ברש"י לעלם חסר ו' לומר; העלימהו, שלא יקרא ככתבו).

דהיינו שם אדנות ושם הוי' במספר צ"א כמנין אמן. והיינו בגבולין שאינו נקרא רק בשם אדנות כדאמרינן וכו' צריך לכוין באמן גם לשם הכתוב וז"ש בסוף מס' נזיר: 'גדול העונה אמן יותר

הרב יוסף ירושלמי מיוחד לגנזי המלך

"בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם"

מובא בספר הארת התפלה: ד' פסוקים הללו הם כעין ברכה אחר פסוקי דזמרה, שאנו מברכים את הבורא יתברך שמו שעזר לנו לגמור את ההלל (שכבר הובא לעיל שפסוקי דזמרה כעין הלל).

פסוק ראשון (תהלים פט, ג) הוא סיום ספר שלישי שבתהלים. השלישי והרביעי (עה, יח-יט) הם סיום ספר שני שבתהלים, ולאחריהם נאמר (פסוק כ') "כִּלּוּ תַפְלוֹת דְּדָוִד בֶּן יִשְׁשַׁבְּזַל לְכֵן סִמְכוּ אוֹתָם לְסִיּוּם פְּרָקֵי דְזִמְרָה".

"בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן"

התרגום תרגם: 'ברוך שמא דה' בעלמא

שו"ת 'חברותא'

'גנזי המלך' מציג שאלות מעשיות שיש להן מענה בדפים הנלמדים במסגרת 'הדף היומי', עם ביאור 'חברותא'. למותר לציין שאין לסמוך על הנאמר בו לפסיקת הלכה

שחלוק חובת הצלת חבירו מעון, מחובת הצלת חבירו מעונש. שבודאי כל אחד מישראל מחויב להציל את חברו מדין שמים, אבל חובת 'ערבות' אינו אלא להציל את חברו מעון, אבל אם חברו כבר עבר את העון רח"ל, אין חובה מדין 'ערבות' להצילו מהעונש. וכן הוא לשון הרא"ש בברכות (פ"ג סי"ג) שערב הוא בעבור ועליו הוא להציל מן 'העון' הרי שחובת ה'ערבות' היא להציל חברו מן העון, אבל להצילו מעונש החטא, אינו מדין 'ערבות'.

ולכן באופן המדובר בגמ' שהדביק פת בתנור, הרי שכבר עבר על העון ואם ירדה את הפת ינצל מהעונש, (כמבואר בדברי הרש"ש שבת ע"ג. וב'שפת אמת' קז:

וב'חלקת יואב' ח"א סי" ובשו"ת מהרש"ם ח"ג סי' שמ"ח עפ"י דברי הירושלמי יעו"ש, ואף להחולקים על דעה זו, אפשר שמעשה העון נחשב בשעת המעשה, אלא שהחייב לא יחטא אלא כשתאפה הפת) ולכן אין בזה משום חובת 'ערבות' להצילו מעונש, כי אם מדין הצלה. ומטעם זה מובן שלא התירו בזה לעבור על איסור כדי להציל את חבירו מעונש חמור.

אך לענין מצות לולב וכדומה, שחברו לא קיים עדין את המצוה וכן בעבירה, קודם שיעבור על מעשה העבירה, מחויבים מדין 'ערבות' להצילו מעון. ומטעם זה התירו אף לעבור על איסור קל כדי להציל את חבירו מעון חמור. ועל זה מבואר מדברי רב ששת שאומרים 'חטא בשביל שיזכה חברך'.

מה שיש ללמוד מהנ"ל

נמצינו למדים: שאם לעבור על איסור דרבנן התירו כדי למנוע חברו מאיסור חמור, משום שהחייבו את המצוות שמצווה בהם חברו כמצוות שלו עצמו - כל שכן שמחויב כל אחד ואחד מישראל להציל לכות הטועים מאחינו בית ישראל מעונות חמורים רח"ל, כדרך שהיה נוהג אילו היה צריך להציל עצמו מאותם עוונות ה' יצילנו ובודאי שאילו היה צריך להציל עצמו היה מבטל מסדריו וחוק לימודו הקבוע, כדי שלא ישל חלילה. ובדרך זו יש לו לנהוג לענין אחיו הטועים. הרחמן ישלח לנו את אליהו הנביא זכור לטוב, 'והשיב לב אבות על פגמים ולב פגמים על אבותם' במהרה בימינו אכי"ר. ■

במצות לולב

והנה לענין מצות לולב כתב 'המשנה ברורה' (בסימן תרנ"ה סוף סק"ג) בשם ה'מגן אברהם' וה'חיי אדם', שאם אין לחבירו לולב ביום טוב וניתן לשלוח גוי שיביא לחברו לולב מחוץ לתחום, הדין הוא שאם חברו לא היה לו מעות לקנות לעצמו, שהוא כאנוס ושוגג, מותר לו עצמו לשלוח גוי ולעבור על איסור שבות, בשביל שיקיים חבירו מצות לולב, אבל אם חברו היה ביכולתו לקנות לולב, ופשע ולא קנה, 'אין אומרים לאדם חטא בשביל שיזכה חברך'.

תמיהת השעה"צ

ובשער הציון תמה, שאינו יודע מה שייך בזה חטא במה שעושה לחברו, שהרי כל אחד ואחד מישראל מצווה מטעם 'כל ישראל ערביין זה לזה' לדאוג שגם חברו בן ישראל יקיים את מצות התורה, ואם יחסר לחברו מצוה, הרי זה כאילו נחסר לו עצמו, שהרי מטעם זה אנו יכולים להוציא אחד לחברו בקידוש וכדומה, (כמו שכתב הרא"ש בברכות פ"ג), ואף שחטא חברו מתחלה בזה שלא קנה ארבעת המינים מערב יום טוב כדי שלא יצטרך ביום טוב לעבור על שבות של דבריהם, מכל מקום בדיעבד שלא קנה, הלא הוא מחויב להשיגו, כן מחויב הוא עצמו להמציא לו ואיך שייך לומר בזה שנחשב כחטא עבור חברו ולמה אינו כחטא באיסור קל כדי שלא יחטא הוא עצמו במה שלא יהיה לו ארבעת המינים. וסיים בזה ויש לישב קצת, מכל מקום צריך לעיין בדבר.

למה אינו קשה על הגמרא

ואינו מובן, שהרי קושיא זו קשה על עיקר דברי רב ששת בגמ', שאין אדם מותר לרדות בשבת ולעבור באיסור דרבנן של רדייה, או מוקצה, כדי שחברו ינצל מאיסור אפיה דאורייתא והרי גם בזה נחשב כאילו הציל את עצמו מחטא דאורייתא, מטעם 'כל ישראל ערביין זה לזה' ואם חבירו יעבור באיסור תורה, אף לו עצמו יחשב כחטא ומדוע הקשה ה'שער הציון' רק על דברי ה'מגן אברהם' וה'חיי אדם', ולא הקשה כן על עיקר דברי רב ששת.

ישו בדברי השעה"צ

ושמענו בזה פירוש מתישב על הלב,

מערכת 'חברותא' מיוחד לגנזי המלך

האם צריך לבטל תורה למען קרוב רחוקים?

ברכות דף ד' ע"א

שאלה: אני מודע לחשיבות הגדולה שיש לקרוב רחוקים, אך מכיון שיש לי סדרי לימוד קבועים, הענין מפריע לי לסדרים והשעורים, רצוני לברר האם אני מחויב לבטל מלימוד תורה למען קרוב רחוקים, או לא?

תשובה: בגמ' בשבת דף ד' ע"א מבואר מדברי רב אחא בריה דרבא בשם רב ביבי בר אבבי, שהמדביק פת בתנור בשבת, התירו לו לרדותה קודם שיבוא לידי איסור סקילה, (למרות שיש איסור מדרבנן על רדיית הפת), אבל, לאחרים, משמע בגמ' מדברי רב ששת שלא התירו להם לרדותה כדי להציל את המדביק מאיסור סקילה, מכיון שרדיית הפת אסורה מדרבנן, 'אין אומרים לו לאדם חטא בשביל שיזכה חברך'.

פסק ההלכה בהנ"ל

וכן נפסק בשולחן ערוך (או"ח סימן רנ"ד סעיף ו') שהמדביק פת בתנור בין במזיד בין בשוגג מותר לו לרדותה, על אף שיעבור על איסור דרבנן של רדיית הפת, או מוקצה, כדי שלא יבוא לאיסור סקילה או חטאת, אבל לאחרים, מבואר ב'משנה ברורה' (סקל"ט) שאסור להם לרדות את הפת, 'שאין אומרים לו לאדם עשה חטא קל כדי שלא יבוא חברך לידי איסור חמור', מכיון שפשע המדביק, (ואף בשוגג נקרא פושע שהיה לו ליוהר, שעה"צ שם סק"מ).

עוד נפסק בשולחן ערוך (שם סעיף ה') לענין אדם שנתן בשוגג פת בתנור בערב שבת מותר לו לרדותה, שאם אין לו מה לאכול מותר לו לרדות ממנו בשינוי, מזון שלש סעודות, וכן יכול לומר לאחרים שאין להם מה לאכול, בואו ורדו מזון שלש סעודות, וכתב ה'ביאור הלכה' (שם ד"ה ואומר לאחרים וכו'), הנראה דהוא עצמו אסור לו לרדות בשבילם, אף שהם צריכים למזון שלש סעודות, 'משום שאין אומרים לו לאדם חטא בשביל שיזכה חברך', (כמבואר בגמ' הנ"ל).

בצדק תשפוט עמיתך

מדוע חייב אדם ללמד זכות על כל אדם העובר עבירה?

הרה"ג שלמה ליונשטיין מיוחד לגנזי המלך

איש אמו ואביו תיראו ואת שבתתי תשמרו אני ד'... (ויקרא י"ט, ג)
אומר רש"י: **"ואת שבתתי תשמרו"** - 'סמך שמירת שבת למורא אב, לומר: אע"פ שהזהרתיך על מורא אב, אם יאמר לך חלל את השבת, אל תשמע לו. וכן בשאר כל המצות'.

"אני ה' אלקיכם" - 'אתה ואביך חייבים בכבודי לפיכך לא תשמע לו לבטל את דברי' (יבמות ה').
חמי, הר"ר יעקב הורביץ למד בבחרותו בישיבת 'בית יוסף'. יום אחד נקרא לביתו ונאמר לו שהמצב הכלכלי בבית קשה ועליו לצאת לעבוד.
הלך חמי לשאול בעצת ה'חזון איש'. אמר לו ה'חזון איש: 'ואם אבא יגיד לך לחלל שבת, גם אז תשמע לו?'
"עד כדי כך?" שאל
חייך ה'חזון איש' והנהן בראשו.

"איש אמו ואביו תיראו ואת שבתתי תשמרו" (ויקרא י"ט, ג)
בספרים הקדושים כתוב, שאם אדם רוצה לעשות נחת רוח להוריו שנפטרו - יחדש דבר תורה בשבת, כי בגן עדן מעטרים את ההורים על כך.
אומר על כך מרן הרב חיד"א: זה מה שאומר הפסוק **"איש אמו ואביו תיראו ואת שבתתי תשמרו"** - אתה רוצה לכבד את אבא ואמא? תחדש דבר תורה בשבת.

"..תזבחו זבח שלמים לד' לרצונכם תזבחו" (ויקרא י"ט, ה)
אומר רש"י: **"לרצונכם תזבחו"** -

'תחילת זביחתו תהא על מנת נחת רוח, שיהא לכם לרצון, שאם תחשבו עליו מחשבת פסול, לא ירצה עליכם לפני'.
אומר רש"י שבשלמים יש מצוה מיוחדת לחשוב, שזה יהיה לשם שמים. ומה החידוש כאן? הלא זה כתוב בעולה, בפרשת ויקרא: **"אם עלה קרבנו מן הבקר זכר תמים יקריבנו אל פתח אהל מועד יקריב אתו לרצונו לפני ה' "** (ויקרא א', ג)

ואומר רש"י (שם): **'שזה צריך להיות לשם שמים'.** ומה אם כן מחדש רש"י כאן לגבי קרבן שלמים?

אומר מרן הגאון ר' זלמן סורוצקין ב'אוזנים לתורה': שהרבה יותר קל לצום ביום כפור לשם שמים, מאשר לאכול בערב יום כיפור לשם שמים. לאכול אוכל טעים ושזה יהיה לשם שמים, זה קשה! ולעניינינו, לגבי העולה, זה לא חכמה שהתורה אמרה שזה יהיה לשם שמים, כי הכל עולה על המזבח ולא נשאר דבר לבעלים, אבל שלמים, שחלק נשאר לבעלים - כאן מתחילה להיות בעיה עם ה'לשם שמים' כי אולי בעל הקרבן רעב ואם כך, זה כבר לא ל'שם שמים'.

לכן אומרת התורה שצריך ציווי מיוחד **"לרצונכם"** שיהיה לשם שמים ונחת רוח לבורא.

"ונכרמך לא תעולל ופרט פכרמך לא תלקט לעני ולגר תעזב אתם אני ד'..." (ויקרא י"ט, י)

מדובר על מתנות עניים. במתנות כהונה, בסוף פרשת קורח, בספר במדבר, ד' מצוה לתת חלב, דגן ותירוש. הכונה בחלב, את הטוב ביותר ואילו כאן במתנות עניים, ד' מצוה על דברים פחותים. מדוע זה כך?

אומר מרן הגאון ר' זלמן סורוצקין צ"ל: כאשר האדם נותן לכהן, לא איכפת לו לתת לו גם את הדבר הטוב, כי הוא עושה חשבון: הכהנים לא קיבלו חלק בארץ ואני כן, לכן מגיע להם משהו. אני אמנם עבדתי בשדה, אך הכהן גם עבד

בבית המקדש. אבל העני, הלא הוא קיבל חלק בארץ...
ראתה התורה שהענין קשה וציותה לתת לעני רק את החלקים הללו, שבקצה השדה, את השכחה ואת הפרט ואת העוללות, שכל אלו לא מתאימים לאדם מוצלח כמוך... אבל לעניים כן...

היה פעם גביר שרצה לתרום חליפות לבחורים עניים. שאל אותו הרב דסלר צ"ל: **"מאיזה בד אתה נותן להם חליפות? האם את הבד הכי יקר וחזק שיש בשוק? כי מה שאתה נותן להם, זה הלבוש שיהיה לך בעולם הבא! אם תיתן להם בגד שיתפרק לאחר כמה חדשים, גם בעולם הבא אצלך זה לא יחזיק מעמד ושם זה לנצח!"**

"ולא תשקרנו" (ויקרא י"ט, י"א)

רבי יצחק מוולוז'ין ביקר בוילנא ב'בית מדרש לרבנים' והנה הוא רואה שהם מעשנים בשבת. שאל: **"אולי שכחתם שהיום שבת?"**

"לא, ענו שאל: "אולי שכחתם שאסור לעשן בשבת?"

"לא, ענו אמר רבי יצחק: "אני רואה שאתם דבקים באמת ואם כן מתאים לכם להיות בעולם האמת..."

"בצדק תשפט עמיתך" (ויקרא י"ט, ט"ו)

מכאן שחייבים ללמד זכות על מעשיו של השני. ומסביר המהרי"ל דיסקין שדרישה זו דורשת התורה מכל יהודי שרואה שחברו עבר עבירה, מפני שכאשר אדם רואה את מעשה העבירה,

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

הרי גם אצלו מתקררת יראת השמים, לכן צייתה התורה ללמד זכות וממילא יוצא שלא ראית שום דבר רע ונשארת 'חם' לעבודת ד'...

"לא תלין פעלת שכיר" (ויקרא י"ט, י"ג)

אשתו של הצדיק ר' זושא מאניפולי ז"ל הציקה לו פעם שיעשה לה בגד חדש. ר' זושא שהיה, כידוע, עני גדול סבל הרבה מזה, עד שלבסוף השיג סכום כסף הדרוש להוצאת הבגד, קנה הסחורה, האריג ונתן לרבנית שתמסור לחייט לתפור לה הבגד.

חשב ר' זושא שכבר הונח לו מאשתו והנה ביום הששי ראה שפני אשתו שוב אינם כתמול שלשום. "מה לך שוב", שאל ר' זושא, "הלא כבר יש לך, ברוך השם, בגד?" "איזה בגד", השיבה אשתו, "אין לי בגד!" תמה ר' זושא: הרי בעצם ידו מסר לה חתיכת אריג הדרושה לבגד.

מהחסידים ואמר לו: "הפריץ פעם אהב אותי ועתה החל להתנכל אלי". אמר לו הרב: "כל זמן שאתה שנאת את הפריץ, לא היה איכפת לד' שהוא יאהב אותך. עתה כשראית שהוא נחמד והתחלת לאהוב אותו, אין ברירה, אלא שהפריץ ישנא אותך". אם יהודי לא יודע לעשות 'קדוש' אז הגוי עושה לו 'הבדלה'...

"היאך זה", התרעם עליה ר' זושא, "עלה בדעתך לעשוק שכר שכיר? הלא העני הזה עבד כל השבוע בשבילך ורק בשבילך ולא בשביל בתו ובכליון עינים חיכה לגמר עבודתו, שיוכל לקנות לחם לעולליו בשכרו ועתה מה יעשה העני הזה? וכי מה הוא אשם אם את נתת את הבגד לבתו הכלה?" לא התמהמהה הרבנית אף רגע, הלכה להשיג כסף בהלוואה ושלמה לחייט את שכר עבודתו.

"ובקצרכם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שדה לקצר ולקט קצירך לא תלקט: וכרמך לא תעולל ופרט כרמך לא תלקט לעני ולגר תעזוב אתם אני יהוה אלהיכם" (ויקרא פרק יט)

ואמר לי ידידי, הרב שמעון וויס שליט"א, על מה שאומרים בליל הסדר: 'והיא שעמדה לאבותינו ולנו, שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותינו והקב"ה מצילנו מידם' מה עמד לאבותינו ולנו? זה שבכל דור ודור קמים עלינו לכלותינו. זה עמד לנו שנשארנו עם ישראל.

ב'ספר חרדים' כתוב על הפסוק **"מפני שיבה תקום והדרת פני זקן ויראת מאלקיף אני ה' "** (ויקרא י"ט ל"ב) מכאן שאדם המכבד את הזקנים - זו סגולה ליראת שמים.

"והייתם לי קדשים...ואבדל אתכם מן העמים להיות לי" (ויקרא כ', כ"ו) אל רבי מרדכי מלכוביץ, בא אחד

ספרה לו הרבנית שהחייט, כשגמר את הבגד והביאו לה כשהוא מוכן, התאנח פתאם. שאלתהו הרבנית על מה הוא מתאנח, סיפר לה שהוא אירס לא מזמן את בתו והחתן כשראה שהמחותן שלו מתעסק בתפירת בגד, חשב שזה בשביל ארוסתו, הכלה. לבסוף, כשנודע לו שהבגד בשביל אחרים, התקצף והתרגז ויש לו, לחייט, מזה הרבה עגמת נפש. "ומיד", סיימה הרבנית לספר לבעלה, "לקחתי את הבגד ונתתיו במתנה לחייט בשביל בתו, הכלה העלובה". שאל אותה ר' זושא: "ושכר העבודה לחייט שולם?" "לא", השיבה הרבנית, "הלא נתתי לו במתנה את כל הבגד!"

מחשבה

"והתקדשתם והייתם קדשים"

"קדשים תהיו"

>>> המשך מעמ' 1

מכוון את חיינו וצעדינו. אנחנו לא מתאמצים בבקר בשביל לפקוח את העינים, הוא עוזר לנו. אנחנו לא מתאמצים בשביל לנשום, זה עובד אוטומטי. אנחנו לא עושים פעולות מיוחדות שהלב יפמפם, אנחנו גם לא צריכים לשמן מדי פעם את העצמות שלא יהיה 'קנקים'. אנחנו מסודרים, בורא עולם סידר אותנו בצורה כזאת שהכל עובד. מתי אנחנו נזכרים שזה לא כל כך עובד? כשהוא נותן לנו רמז - יסורים. אז, מראה לנו שזה לא כל כך פשוט. אפשר לעצור לך משהו קטן בשביל שתבין שיש משהו מלמעלה. ואם גם הרופא לא יכול לעזור לך, פתאום אתה זוכר שיש רק אלקים אחד ואתה מחפש אותו, ואז אתה מוכן להתכופף ולעשות את רצונו רק חבל שזה מאוחר, אפשר לעשות את זה מוקדם וללא התראות.

בדור הזה שזה דור עקבתא דמשיחא, ואנחנו קרובים מאוד לגאולה, רק אבינו שבשמים יכול להציל. שום דבר לא יכול לעזור ברגע האמת שנגיע לנסיון של **"נעת צרה היא ליצקב"** (ירמיה פרק ל), לא טנקים, לא מטוסים, לא פצצות מימן, שום דבר. רק אבינו שבשמים, אם אנחנו נפנה אליו, נעשה את רצונו, מצבנו יטב. ולא - מצבנו ילך וירע מיום ליום ומה הסכוי שלנו? דבר אחד! להיות מחוברים לאבינו שבשמים, כמה שאנחנו נתקרב לאבינו שבשמים בעולם הזה יטב לנו כאן. וגם אם בזמן מן הזמנים הקדוש ברוך הוא יחליט שהוא רוצה אותנו קרוב אצלו, אם הכנו צידה לדרך ואנחנו מוכנים לנסיעה ממה יש לפחוד, מגן עדן? הכנת? אז הכל בסדר! **"נתשחק ליום אחרון"** (משלי פרק לא). הולכים סוף סוף לנוח. **"בזא שלום ינוחו על משכבותם הלך נכחו"** (ישעיה פרק נז). אבל, מי שלא הכין, הרי זה פחד פחדים.

זהו שנאמר: **"קדשים תהיו"**. מי שחי את חיינו בקדושת המצוות, **"כי קדוש אני"**, כיון שאנחנו הקרובים אליו ביותר בבריאה, אין לו מה לפחד, שהרי נשמתו תתקרב אל כסא הכבוד עוד יותר, אחרי מאה ועשרים שנה. ואז דרכו תהיה סלולה לגן עדן ולחיי העולם הבא. ■

רק מי שהוא קדוש מיסודו יכול להתקדש. מי שאין בו את הקדושה מעיקרא לא יכול להתקדש על פי 'הסנדלר' רבי משה יעקב הכהן רביקוב זצ"ל

מדוע חזר ואמר אחרי **"והתקדשתם"** גם **"והייתם קדשים"**? ידוע מה שכתב בעל המקור ברוך ז"ל: שגוי ישמעאלי שאל מהרב רשב"ש ז"ל ואמר לו: "אמת שעיקר טהרת כל טומאה הוא במים"? ענה הרב ואמר: "אמת". אמר לו: "אם כן, איך אתם אומרים עלינו שאנחנו טמאים ואתם טהורים, הלא אנחנו בכל עת שמתפללים רוחצים ממתנינו ולמטה, וידינו עד הכתפים ורוב הראש, ואתם שופכים רביעית המים לבד על אצבעותיכם, האם תחשב טהרתכם נגד טהרתנו?"

השיב הרב: "מתירא אני להשיבך שמא תעליל עלי איזה עלילות כי כן דרככם". נשבע לו כמה מיני שבועות, וכתר עמו ברית שלא יקרהו עון בדבר זה. ואז ענה הרב ויאמר: "צריך אתה לדעת, כי אין שום טהרה במים, אלא למי שהוא טהור מעיקרו, וקרה לו מקרה שבו לא היה טהור. אבל מי שהוא טמא מעיקרו אפילו יטבול בכל מימות העולם אינו נטהר. הנה, התרנגולים כל היום הם מנקרים באשפות ובכל דבר מאוס ובלתי טהור, כשרוחצים אותם קצת במים מיד הם טהורים ואין שום אומה האוסרת את אכילתם. לעומת זאת הצפרדעים, שנבראים מן המים, וכל ימיהם הם נמצאים בתוך המים ואינם יוצאים מהם כלל, אף על פי כן הם טמאים. מפני שמעיקרם הם טמאים ואינם יוצאים

מדוע חזר ואמר אחרי **"והתקדשתם"** גם **"והייתם קדשים"**? ידוע מה שכתב בעל המקור ברוך ז"ל: שגוי ישמעאלי שאל מהרב רשב"ש ז"ל ואמר לו: "אמת שעיקר טהרת כל טומאה הוא במים"? ענה הרב ואמר: "אמת". אמר לו: "אם כן, איך אתם אומרים עלינו שאנחנו טמאים ואתם טהורים, הלא אנחנו בכל עת שמתפללים רוחצים ממתנינו ולמטה, וידינו עד הכתפים ורוב הראש, ואתם שופכים רביעית המים לבד על אצבעותיכם, האם תחשב טהרתכם נגד טהרתנו?"

השיב הרב: "מתירא אני להשיבך שמא תעליל עלי איזה עלילות כי כן דרככם". נשבע לו כמה מיני שבועות, וכתר עמו ברית שלא יקרהו עון בדבר זה. ואז ענה הרב ויאמר: "צריך אתה לדעת, כי אין שום טהרה במים, אלא למי שהוא טהור מעיקרו, וקרה לו מקרה שבו לא היה טהור. אבל מי שהוא טמא מעיקרו אפילו יטבול בכל מימות העולם אינו נטהר. הנה, התרנגולים כל היום הם מנקרים באשפות ובכל דבר מאוס ובלתי טהור, כשרוחצים אותם קצת במים מיד הם טהורים ואין שום אומה האוסרת את אכילתם. לעומת זאת הצפרדעים, שנבראים מן המים, וכל ימיהם הם נמצאים בתוך המים ואינם יוצאים מהם כלל, אף על פי כן הם טמאים. מפני שמעיקרם הם טמאים ואינם יוצאים

וזהו שנאמר: **"והתקדשתם והייתם קדשים"** (ויקרא פרק יא) משום שהנכם קדושים מעיקרכם, יש לומר לכם שעליכם להתקדש ולקיים את הקדושה הטבועה בכם. מה שאין כן ביחס לאומות העולם, וזאת מפני שאתם קדושים מן המקור, ועיקרם זרע קדש. והראיה שאתם הייתם קדושים מעיקרכם הוא מכח שאני ה' אלוקיכם שיחדתי את א-לוקותי עליכם עוד לפני מתן תורה שנקרא הקב"ה בשם אלוקי העברים. ואילו לא הייתם קדושים איך יכול היה הקב"ה ליחד את א-לוקותו עליכם. ועל זה אומר הכתוב: (ירמיה ב, ג) **"קדש ישראל לה' ראשית תבואתה"** (ירמיה פרק ב), מלשון בריאה, כלומר מראשית בריאתו לעולם הוא קדש שהוא חלק א-לוק' ממעל. ■

נוטוריקון

מיהו חוזר בתשובה?

מי שמקיים את ראשי התיבות של חמש הפסוקים הללו הוא חוזר בתשובה אמיתי

רבי פנחס מקוריץ: המילה תשובה מורכבת מחמישה פסוקים שהם ר"ת:

- ת - **"תמים תהיה עם ה' אלקיך"** (דברים פרק יח)
- ש - **"שויתי ה' לנגדי תמיד"** (תהילים פרק טז)
- ו - **"ואהבת לרעהו כמוך אני ה' "** (ויקרא פרק יט)
- ב - **"בכל דרכיך דעהו והוא יישר ארחתיך"** (משלי פרק ג)
- ה - **"הצנע לכת עם אלקיך"** (מיכה פרק ו)

מי שמקיים את חמשת הפסוקים האלה, הוא חוזר בתשובה! ■

חופשה של קיץ

במחיר של חורף

להזמנות:
03-6777779

3 ימים

על ימה של טבריה

מיום חמישי עד מוצ"ש

25/06/05 - 23/06/05

חופשת קיץ מהנה במלון מזרחית לכנרת

בהשתתפות

הרב **אמנון יצחק** שליט"א

תוכנית עשירה ומגוונת בפעילויות תורניות וחברתיות

פרטים להרשמה **במשרדי "שופר"**

בימים א-ה בין השעות 09:00-21:00

זכרון עולם

המעוניין לתרום להפצת גליונות 'גנזי המלך' הבאים לעלוני נשמה, ליום זכרון או להצלחתו: יתקשר לטל': 03-6762226 למחלקת 'גנזי המלך'

גליון זה "גנזי המלך" מוקדש לעילוי נשמתם של הנפטרים המצוינים כאן
this booklet is sponsored for the memory of:

ג'יובני אמתי בן קרלא לזכות לחזור בתשובה שלמה Giovanni Amati ben Carla	יהודית חכמון בת גמילה ובנותיה לפרנסה וחיים טובים Jeudiv Hakmun bat Gamila and her daughters	אזורה נחום בן ג'מא ומשפחתו להצלחה ופרנסה טובה Azura Nahum and his family	ג'יאני מוסכתי בן כוסטנצא שיזכו כל עם ישראל לברכה שלמה Gianni Moscati ben Costanza
אילן חי דבש בן ג'לסומינה ושותפו סימו נאזי נעמן בן לאורא - לפרנסה טובה Ilan Hai Devash ben Gelsomina and his associate Simo Nesi Naaman ben Laura	דב חיים דבש בן מיכול מינא לפרנסה טובה ולבנות בית כשר ונאמן Dov Haiim Devash ben Micol Mina	מרטינה די קסטרו בת סבריינה לרפואה שלמה Martina Di Castro bat Sabrina	אדי מסיקה בן ג'יוליה ליווג הגון כרי לבנות בית כשר בישראל Eddy Messica ben Giulia
סטפנו קלאו בן פראנקה לפרנסה טובה וחיים טובים למשפחתו Stefano Calo' ben Franca	יוסף קלוסקי בן אברהם ואשתו דניאלה בת ג'יוליה לזכות בכך זכר Yosef Calosky ben Avraham and his wife Daniela bat Giulia	השותפים: לאונה סונינו בן ג'יוליה - אלדו אמתי בן אוג'ניו - אדורדו ספדיה בן אמליה לחיים טובים Leone Sonnino ben Giulia Aldo Amati ben Eugenio Eduardo Safdie ben Emilia	דוד אידורד פדלון בן רינה ומשפחתו לרפואה ופרנסה טובה David Eduard Fadlun ben Rina and his family
יעקב ג'קומו תראגי'נה בן אסתר לעלוי נשמתו Yaakov Giacomo Terracina ben Ester	דינה סרור בת מסעודה ובנו משה בנרוד בן דינה - לעלוי נשמתם Dina Seror bat Mesauda and his son Moshe Bendaud ben Dina	ונדא פוג'אטו בת אלאונורה לעלוי נשמתה Wanda Poggetto bat Eleonora	אנריכו אהרון מג'אר בן רוזא לעלוי נשמתו Enrico Aaron Magiar ben Rosa
מברך נחום בן מיסה ואשתו ג'מא בלולו בת ג'יורא - לעלוי נשמתם Mevorach Nahum ben Misa and his wife Gemma Bellulu bat Giora	נואמי ג'רבי בת מרים לעלוי נשמתה Noemi Djerbi bat Miriam		

נסיעה לקברות הצדיקים

עם הרב **אמנון יצחק** ביום רביעי ט"ז אייר 25.05.05

ההרשמה במשרדי "שופר" רח' מתתיהו 10, בני ברק טל': 03-6777779

אגדה של שמן

כשר לפסח
בהסמכת הרב ר' יצחק דובינא

תראו מה "טעמן" הביאה לכם... מספרד.

מסבילה שבספרד, ארץ שמן זית המשובח בעולם, "טעמן" ואנשי הבד"ץ העדה החרדית, הביאו לכם את אגדת השמן. שמן שהוא אגדה של טעם שמן זית מסודר "נרות טעמן" של "טעמן" ששיי משכנשה הראשונה ומצטיין באיכות נאות במשך שמונה בארבעה עשרה שנים.
עד כבודת השמן, האמן "קבר רחל" הממלא במימיו לטעם ולאיכות כל השמנים מהחודשים במשך של הבד"ץ העדה החרדית עם חברת BORGES - ביטמן מספר 1 בעולם. לראשית בישולת השמן בנרותיה המסורת.

תטעם, תבין.

כל השמנים כשרים לפסח למהדרין מן המהדרין